

Afdeling: Bestuur en Dienstverlening
Behandelaar: Klein, Dirk
Telefoonnummer: **0342-495873**

Voorstelnr. <Neem dossiernr over uit Ibabs>
Barneveld,
Portefeuillehouder: J.J. Luteijn

☐ Ter kennisname naar de raad
Nummer beleidsproduct:

☐ Op overzicht Bestaand beleid (website)

Onderwerp: **Aanpak alcohol- en drugsproblematiek**

Gevraagde beslissing:

1. instemmen met een integrale, gezamenlijke aanpak van de gesignaleerde problematiek rondom alcoholgebruik in het maatschappelijk leven en alcohol- en drugsgebruik specifiek in het verkeer.
2. in te stemmen deze integrale, gezamenlijke aanpak onderdeel te laten zijn van een toekomstig lokaal preventieakkoord.
3. Deze integrale, gezamenlijke aanpak ter kennisname aanbieden aan de gemeenteraad.

1. Inleiding

De afgelopen jaren is er door en vanuit onze gemeente veel gefaciliteerd en ingezet op het bestrijden van overlast, veroorzaakt door overmatig alcohol- en drugsgebruik. Daarnaast zijn er, gericht op de voorlichting, verschillende initiatieven ontstaan en activiteiten uitgevoerd om met name alcoholproblematiek (in het verkeer) bespreekbaar te maken.

Voor wat betreft de bestrijding van drugsgebruik moet u hierbij denken aan:

- het aangescherpte Damoclesbeleid
- Het opnemen van een verbod op gebruik lachgas in de APV
- Zero tolerance drugsgebruik in evenementenvergunningen
- Het invoeren van drugstesten, waardoor de politie drugsgebruik in het verkeer kan traceren

Voor wat betreft alcoholgebruik (in het verkeer) moet u hierbij denken aan:

- Het actieplan alcohol in het verkeer van de jongerenraad in samenwerking met de gemeente, waar-de campagne eentje minder onderdeel van uitmaakt.
- Het ketenbeleid
- Samenwerking binnen FrisValley, met name op het gebied van preventie en repressie
- Inzet van preventieactiviteiten via ROV-Oost Nederland

Vele activiteiten zijn, vanuit deze actieplannen, ook daadwerkelijk uitgevoerd en/of worden op dit moment uitgevoerd. Denk aan goede initiatieven zoals het zonder legeskosten verkrijgen van een rijbewijs na het volgen van de cursus Alcohol in het Verkeer (AVC), themabijeenkomsten met pastores/sportverenigingen, het aanstellen van een jongerenwerker met als aandachtsgebied jongeren in keten en de campagne Rijden zonder Invloed (onlangs nog tijdens Gelrepop) en preventielessen in het onderwijs. Een overzicht is te vinden in bijlage 2.

Op 21 september 2021 nam onze nieuwe politiechef, Melchior Esser, de leden van de Commissie Bestuur op dit punt mee in de huidige situatie. Hij sprak zijn zorg uit over met name de schrikbarende hoge cijfers in onze gemeente voor wat betreft rijden onder invloed van alcohol en drugs in het verkeer, maar ook het toenemende gebruik van alcohol en drugs in het maatschappelijke leven, met alle kwalijke gevolgen van dien. De politiechef benoemde overlast jeugd, vaak alcohol- en druggelateerd, maar hij noemde ook als voorbeeld de huisverboden, die in onze gemeente opgelegd worden, vaak veroorzaakt door drugs- en alcoholproblematiek. Een overzicht van de meest recente cijfers is als bijlage bij dit voorstel gevoegd.

De burgemeester deed de toezegging de raadsleden te komen met een breed maatschappelijk project om dit, samen met ouders, scholen, ondernemers, sportverenigingen, kerken, waar nodig buurgemeenten en iedereen die hierin een rol kan spelen, te starten en dat meerjarig vol te houden. De politiechef onderstreepte dit door aan te geven deze gezamenlijke aanpak als politie te omarmen en hiervoor structureel tijd en middelen voor vrij te willen maken.

In de lokale driehoek (politie, justitie, gemeenten Scherpenzeel en Nijkerk) van 11 oktober 2021 werd de genoemde zorg van de politiechef breed gedragen en gedeeld. Besloten werd om een aantal acties al op korte termijn in te zetten. En waar mogelijk, met name voor de langere termijn, de samenwerking te zoeken en gezamenlijk op te treden, waar mogelijk ook in samenwerking met andere buurgemeenten (Ede).

Met de ontwikkeling van het Nationaal Preventieakkoord en de lokale preventieakkoorden die daar uit voortvloeien, is de gemeente Barneveld aan het verkennen een preventieakkoord te sluiten met de partners uit het veld. Dit akkoord heeft de vorm van een breed gedragen plan, en staan thema's uit Nationaal Preventieakkoord centraal, waaronder overmatig alcoholgebruik. De partners uit het veld formuleren concrete acties en maken afspraken met elkaar, waaraan alle betrokken partijen zich conformeren door het ondertekenen van het preventieakkoord. Daarmee wordt de samenwerking voor de lange termijn bekrachtigd.

Tevens is door de gemeenteraad de motie 'Bevorderen welbevinden door terugdringen middelengebruik onder jongeren' aangenomen. Met de motie is de oproep gedaan om te kijken of het Barneveldse drugs-en alcoholmatigingsbeleid versterkt kan worden, mogelijk met de inzet van de IJslandse werkwijze.

Het IJslands Model kan een van de concrete interventies zijn die onderdeel uit gaat maken van het lokale preventieakkoord. Het inzet van een integrale, gezamenlijke aanpak op alcoholgebruik kan men zien als een voorbereidende stap.

Wij zullen dus, conform de wens van de gemeenteraad, niet alleen voor de langere termijn initiatieven oppakken en uitvoeren, maar direct van start gaan met een aantal activiteiten, die we integraal oppakken in onze eigen gemeente. Deze activiteiten zijn ook opgenomen in bijlage 2.

2. Beoogd effect

In 70% van meldingen uitgaansgeweld (cijfers Trimbosinstituut) is sprake van overmatig alcoholgebruik. Ook in de relationele sfeer is overmatig alcoholgebruik in veel gevallen oorzaak van problematiek. Zoals vermeld springt Barneveld er in negatieve zin uit, daar waar het gaat om het rijden onder invloed van alcohol en/of drugs. Reden om snel uit te bouwen naar een integrale aanpak, met als beoogd effect te komen tot een positieve gedragsbeïnvloeding en gedragswijziging.

4. Argumenten

Zoals is aangegeven, zijn er vele activiteiten op dit gebied uitgevoerd of worden uitgevoerd. We willen nu integraal werken en samenhang scheppen tussen in- en externe partijen. Daarom zijn we op 9 november 2021 gestart met het instellen van een kerngroep, bestaande uit vertegenwoordigers/ambassadeurs van de politie, maatschappelijke organisaties, ondernemers, kerken, scholen, sport, cultuur, de burgemeester, de wethouder sociaal domein en preventiemedewerkers van de gemeente. Deze kerngroep zal aan de slag gaan en zich concreet richten op onderstaande twee aandachtspunten:

1. Helder in beeld brengen welke activiteiten er op dit moment worden uitgevoerd en waar aanscherping en meer samenhang nodig is.
2. Nieuwe interventies oppakken en in gezamenlijkheid uitvoeren.

Zoals aangegeven, zijn de bestaande en nieuwe activiteiten opgenomen in bijlage 2. Dit overzicht betreft op dit moment de huidige stand van zaken en zal uiteraard door de genoemde kerngroep worden uitgebreid en verfijnt.

4. Kanttekeningen

De geschetste aanpak van de problematiek is niet in jaar op te lossen en/of te veranderen. Dit vraagt veel inzet en doorlooptijd, mede omdat het voor een belangrijk deel gaat om bewustwording en een andere mindset. Ook de rol van ouders hierbij is van essentieel belang!

5. Financiën

Kosten van de in bijlage 2 te nemen maatregelen kunnen op dit moment worden betaald uit de beschikbare budgetten van Veiligheid (FCL 6011) en Sociaal Domein (FCL 6150). Mochten er nieuwe interventies worden opgepakt waarvoor geen of niet voldoende budget beschikbaar is, komen we daarvoor met een onderbouwd verzoek naar de gemeenteraad.

Uitvoering

9 november 2021 zijn we gestart met een eerste bijeenkomst van de kerngroep.

De gemeenteraad zal binnen enkele maanden worden geïnformeerd over de nieuwe activiteiten en de wijze van uitvoering en ook regelmatig tussentijds worden geïnformeerd.

7. Bijlagen

1. Een overzicht van de politiecijfers, getoond tijdens de commissie bestuur van 21 september 2021.
2. Een overzicht van de bestaande en nieuwe activiteiten.

MAATSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT		GELDERLAND-MIDDEN																
3.5.2. Onder invloed (weg)																		
Meetwaarde: MISDRIJVEN																		
		2016	2017	2018	2019	2020	2021											
								jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	Totaal 2021 (tm augustus)		
D20 RIJDEN ONDER INVLOED DRUGS/MEDICIJNEN AL DAN NIET ICM ALCOHOL	Veluwe Vallei Noord	5	22	56	132	83		1	4	13	13	16	17	4	15	83		
	Ede	2	7	20	27	55		3	2	4	5	11	3	4	2	34		
	Veluwe Vallei Zuid	2	5	14	26	26		4	0	5	3	0	1	1	3	17		
	Arnhem-Noord	3	6	31	54	47		5	4	8	6	5	0	4	8	40		
	Arnhem-Zuid	2	6	17	23	10		0	3	1	4	4	2	0	6	20		
	Rivierenland-West	4	8	10	22	26		1	0	0	2	2	3	0	5	13		
	IJsselwaarden	3	4	26	23	14		1	0	0	1	1	3	0	1	7		
	Rivierenland-Oost	2	3	19	41	20		0	0	4	3	4	1	1	1	14		
	Totaal	23	61	193	348	281		15	13	35	37	43	30	14	41	228		
D21 RIJDEN ONDER INVLOED ALCOHOL	Veluwe Vallei Noord	175	133	205	175	153		6	15	11	14	15	15	17	16	109		
	Ede	98	151	129	176	154		8	5	6	13	10	16	17	22	97		
	Veluwe Vallei Zuid	77	61	99	61	75		2	6	1	3	4	8	4	3	31		
	Arnhem-Noord	119	94	101	96	137		8	4	3	10	17	13	6	5	66		
	Arnhem-Zuid	49	73	61	59	43		2	2	5	8	4	2	9	3	35		
	Rivierenland-West	111	62	79	78	69		7	5	6	6	6	2	15	5	52		
	IJsselwaarden	113	71	97	58	46		3	4	3	4	7	3	1	4	29		
	Rivierenland-Oost	69	87	98	151	78		5	5	7	4	1	11	5	7	45		
	Totaal	811	732	869	854	755		41	46	42	62	64	70	74	65	464		

Bijlage 2: overzicht bestaande en toekomstige activiteiten

Overzicht bestaande activiteiten (Inventarisatie wordt aangevuld)				
	Activiteit	Wie	Vanaf/wanneer	Bijzonderheden
01	Legesvrij rijbewijs na volgen alcohol- en verkeerscursus (AVC)	Idee Jongerenraad, uitvoering SOC.	Mei 2019 Doorlopend	
02	Overleg met pastores en burgemeester/wethouder	Stichting Chris/voorkom	27 oktober 2021	Op verzoek pastores
03	Campagne Eentje minder	Gemeente en Jongerenraad	December 2018	3 tot 4 piekmomenten per jaar met verschillend aandachtsgebied Onderdeel actieplan Alcohol en Verkeer
04	Preventielessen op scholen (PO en VO) rondom alcohol	Chris en Voorkom, IrisZorg	September 2019	Coördinatie door CJG
05	Instructie Verantwoord Alcohol schenken voor sportverenigingen (IVA)	Gemeente, IrisZorg	Januari 2019	Onderdeel actieplan Alcohol en Verkeer
06	Periodiek vrijwillige preventieve blaastesten in horecagebieden onder jongeren	Gemeente	Januari 2019	Onderdeel actieplan Alcohol en Verkeer
07	Sturing op vergunningaanvraag evenementen waarbij in het verleden wangedrag ten aanzien van alcohol en/of excessief gebruik van alcohol achter het stuur is geconstateerd (of kan worden verwacht)	Gemeente	Januari 2019	Onderdeel actieplan Alcohol en Verkeer
08	Alcohol- en drugstest bij Gelderpop evenement (85 testen afgenomen)	ROV Oost-NL	25 september 2021	
09	Inzet simulator 3D tripping car klassikaal tijdens de week van de veiligheid	ROV Oost-NL	15 oktober 2021	
10	Periodiek (grote) alcoholcontroles	Politie	Gehele jaar	

Overzicht toekomstige activiteiten (Zal door de kerngroep worden verfijnt en uitgebreid)				
	Activiteit	Wie	Vanaf/wanneer	Bijzonderheden
01	Op ieder industrieterrein ontbijtsessie met ondernemers, incl. alcoholsimulator.	Gemeente en politie, samen met partners	Iedere twee maanden een industrieterrein, start medio januari 2022	
02	Bijeenkomst whatsappgroep Kootwijkerbroek/Stroe	Gemeente en politie	9 december 2021	Op verzoek coördinator
03	Startgesprek verontruste keeteigenaar	Gemeente	December 2021	Op verzoek keeteigenaar
04	Themabijeenkomst sportverenigingen rondom alcoholgebruik	Gemeente, Be Active & Creative, IrisZorg	Q1 2022	
05	Inzet BOB-sport bij VV Terschuurseboys	ROV Oost-NL	13 november 2021	
06	Inzet simulator 3D tripping car klassikaal Aeres MBO	ROV Oost-NL	1 december 2021	
07	Inzet lespakket + 3D afleiding car Aeres MBO	ROV Oost-NL	2 december 2021	
08	Inzet lespakket Aeres MBO	ROV Oost-NL	3 december 2021	
09	Controles op extra locaties, voortkomend uit overleg Kerngroep	Politie		

Memo

Datum:
24 november 2021

Onderwerp: Collegevoorstel aanpak alcohol en drugsproblematiek

Ter attentie van: de leden van de Gemeenteraad

Afzender: college van Burgemeester en Wethouders

Geachte raadsleden,

Hierbij treft u een collegevoorstel aan, waarin we instemmen met een integrale, gezamenlijke aanpak van de gesignaleerde problematiek rondom alcoholgebruik in het maatschappelijk leven en alcohol- en drugsgebruik specifiek in het verkeer. Ook hebben we besloten deze integrale, gezamenlijke aanpak onderdeel te laten zijn van een toekomstig lokaal preventieakkoord.

Aanvankelijk was het de bedoeling, om met een raadsvoorstel te komen. Alles overwegende, leek ons dit op dit moment niet opportuun.

Het betreffende collegevoorstel betreft geen nieuw onderwerp, we gaan door met eerder afgesproken acties, waarbij we de urgentie voelen om extra in te zetten op rijden onder invloed. Dit doen we door een reeks gesprekken en voorlichtingen om middelengebruik in verkeer te bespreken en terug te dringen. Dit in verbinding met tal van relevante actoren, die hier overigens ook zelf signalen over afgeven.

Op dit moment is ook geen extra budget nodig voor de in het voorstel genoemde activiteiten.

Wij komen, zoals in het voorstel is verwoord, het eerste kwartaal van 2022 bij u terug met informatie/aanvullingen over nieuwe activiteiten.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders,

W. Wieringa
secretaris

J.J. Luteijn
burgemeester